

น้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่าย

องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง จังหวัดสุโขทัย

ประชาชนตำบลในเมืองประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำดื่ม เนื่องจากในชุมชนไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติและสถานที่จำหน่ายน้ำดื่ม โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนจะเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ทำให้ชาวบ้านจำเป็นต้องสั่งซื้อน้ำดื่มจากในตัวอำเภอ ซึ่งต้องใช้เวลาในการขนส่งค่อนข้างนานกว่าจะนำมาส่งให้ในพื้นที่ ประกอบกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลในเมืองได้ดูงานเรื่องการผลิตน้ำดื่มที่ประสบความสำเร็จ จึงเกิดแนวคิดโครงการผลิตน้ำดื่มขึ้น และเนื่องด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน โดยมีได้ดำเนินกิจการเพื่อมุ่งหวังกำไรแต่อย่างใด

วิถีใหม่

ปี 2544 อบต.ในเมืองจัดทำ “ผลิตน้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่าย” เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลให้ได้บริโภคน้ำดื่มที่สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ตลอดจนเป็นการสร้างงานสร้างรายได้

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: สวรรคโลก

จังหวัด: สุโขทัย

ประชากร: 2,156 คน

พื้นที่: 54.87 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ จำนวน 36 คน และกำหนดเป็นประธานกลุ่มฯ ซึ่งคัดเลือกจากผู้แทนทั้ง 12 หมู่บ้าน และคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายการตลาด ฝ่ายการเงิน/บัญชี ฝ่ายตรวจสอบ และฝ่ายดำเนินการผลิต
2. คณะกรรมการบริหารโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตน้ำดื่ม ที่ตำบลบางกระบือ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
3. คณะกรรมการบริหารโครงการกำหนดราคาจำหน่ายน้ำดื่ม ดังนี้
 - แกลลอนบรรจุน้ำดื่ม (ถังน้ำ) ขนาดบรรจุ 20 ลิตร เฉพาะน้ำ ราคาขายหน้าโรงงาน 8 บาท ราคาขายส่ง 10 บาท
 - ขวดบรรจุน้ำดื่ม ราคาขายปลีก โหลละ 23 บาท ราคาขายส่ง โหลละ 24 บาท
4. รวมกลุ่มน้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่าย โดยมีสมาชิกทั้งหมด 83 คน และมีการระดมทุน โดยกำหนดว่าสมาชิก 1 คน สามารถซื้อหุ้นได้ไม่เกิน 500 หุ้นๆ ละ 100 บาท สามารถระดมทุนได้ทั้งหมด 3,509 หุ้น เป็นเงิน 350,900 บาท โดยหุ้นจำนวน 3,071 หุ้น เป็นของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี สมาชิกกลุ่มฯ ที่เป็นประชาชนตำบลในเมือง และหุ้นจำนวน 438 หุ้น เป็นหุ้นของบุคคลทั่วไป
5. การดำเนินงานด้านการก่อสร้างและจัดซื้ออุปกรณ์
 - สร้างอาคารผลิตน้ำดื่ม จำนวน 1 หลัง
 - ซื้อเครื่องผลิตน้ำดื่ม 1 ชุด ประกอบด้วย เครื่องกรอง เครื่องผลิต ถังน้ำ และเครื่องบรรจุ
 - สร้างอาคารเก็บวัสดุ จำนวน 1 หลัง
 - รถยนต์ส่งน้ำดื่ม 1 คัน เป็นเงิน 200,000 บาท

6. ในปี 2544 อบต.ในเมืองดำเนินการขอใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายน้ำดื่ม ที่ผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

7. อบต. ในเมือง ขอการสนับสนุนระบบประปาจากสำนักงานทรัพยากรธรณี จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 ชุด

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

- 2544 อบต.ในเมืองสนับสนุนเงินงบประมาณเป็นเงิน 669,0000 บาท
 - ซื้อเครื่องผลิตน้ำดื่ม เป็นเงิน 475,000 บาท
 - สร้างอาคารผลิตน้ำดื่ม 194,000 บาท
- ปี 2544 กรมทรัพยากรธรณี จังหวัดสุโขทัย สนับสนุนระบบประปาจำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 254,000 บาท
- ปี 2545 งบประมาณสนับสนุนจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจกองทุนหมู่บ้าน เป็นเงินจำนวน 257,000 บาท เพื่อดำเนินการดังนี้
 - สร้างอาคารเก็บวัสดุ
- รถยนต์ส่งน้ำดื่มเป็นทรัพย์สินของกลุ่มจำนวน 1 คัน เป็นเงิน 200,000 บาท

การระดมทุน

กลุ่มน้ำดื่มอมมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่าย โดยมีสมาชิกทั้งหมด 83 คน ระดมหุ้นๆ ละ 100 บาท สามารถระดมหุ้นได้ทั้งหมด 3,509 หุ้น เป็นเงิน 350,900 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องผลิตน้ำดื่ม	จำนวน 1 เครื่อง
2. เครื่องกรองน้ำ	1 เครื่อง
3. ถังสแตนเลส	2 ถัง
4. เครื่องบรรจุ	1 เครื่อง
5. รถยนต์ส่งน้ำดื่ม	1 คัน
6. แกลลอนบรรจุน้ำดื่ม	
7. ขวดบรรจุน้ำดื่ม	
8. ถังบรรจุน้ำดื่ม ขนาด 20 ลิตร	

บุคลากร

1. คณะกรรมการบริหาร	จำนวน 36 คน
2. พนักงานส่งน้ำ	1 คน
3. พนักงานบัญชี	1 คน
4. พนักงานบรรจุ	2 คน
5. สมาชิกกลุ่ม จำนวน 83 คน ทำหน้าที่ดำเนินงานผลิตน้ำดื่มสร้างเสริมคุณภาพชีวิต	

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2544	คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ศึกษาดูงานด้านการผลิตน้ำดื่ม ที่ตำบลบางกระบือ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	-อบต.ในเมือง
2544	จัดเวทีประชาคมหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน เพื่อค้นหาความต้องการของประชาชนในตำบล	-อบต. ในเมือง / ประชาชนในตำบล
2544	ประชุมเพื่อเสนอโครงการนำดื่มอมมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่าย	-อบต. ในเมือง / ประชาชนในตำบล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2544	อบต. จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนสร้างอาคารและซื้อเครื่องผลิตน้ำดื่ม	-อบต. ในเมือง
2544	ประสานงานกับทางสำนักงานทรัพยากรธรณี จังหวัดสุโขทัย เพื่อขอการสนับสนุนระบบประปา	-อบต. ในเมือง / สำนักงานทรัพยากรธรณี จังหวัดสุโขทัย
2544	สร้างอาคารผลิตน้ำดื่ม และจัดซื้ออุปกรณ์พร้อมติดตั้งในการผลิตน้ำดื่ม รวมทั้งระบบประปา	-อบต. ในเมือง / ประชาชนในตำบล
ปลายปี 2544	ปลัด อบต. ดำเนินการขอใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายน้ำดื่มที่ผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข	-ปลัด อบต.
2545	แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการและระดมทุนจากสมาชิก	-อบต. ในเมือง / คณะกรรมการบริหารโครงการ
ปี 2545	ส่งโครงการให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสวรรคโลกช่วยพิจารณา	-อบต. ในเมือง / สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสวรรคโลก
2545	ก่อสร้างอาคารเก็บวัสดุ	-อบต. ในเมือง
ปลายปี 2546	ได้รับการคัดสรรให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4 ดาวระดับจังหวัดและเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4 ดาวระดับภาค	-สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสวรรคโลก/อบต. ในเมือง

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานทรัพยากรธรณี จังหวัดสุโขทัย -ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนระบบประปา จำนวน 1 ชุด

สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสวรรคโลก -ทำหน้าที่คัดสรรน้ำดื่มให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4 ดาวระดับจังหวัดและเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4 ดาวระดับภาค

กลุ่มน้ำดื่ม ตำบลบางกระเบา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม -ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำดื่มแก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ

ประชาคมตำบล/ประชาชน -ร่วมจัดเวทีประชาคมเพื่อเสนอความต้องการ ตลอดจนร่วมเป็นสมาชิก/คณะกรรมการดำเนินงานโครงการผลิตน้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อจำหน่าย

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดื่ม ประกอบกับในชุมชนไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติและสถานที่จำหน่ายน้ำดื่ม โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนจะเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ทำให้ชาวบ้านจำเป็นต้องสั่งซื้อน้ำดื่มจากในตัวอำเภอ ซึ่งต้องใช้เวลาในการขนส่งค่อนข้างนานกว่าจะนำมาส่งให้ในพื้นที่ รวมทั้งในตำบลยังไม่มีกรรวมกลุ่มเพื่อผลิตน้ำดื่มภายในตำบล

หลังการดำเนินการ

1. โครงการน้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่ายมีสมาชิกกลุ่มฯ จำนวน 83 คน ทำการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าและผลิตเพื่อจำหน่ายในสถานที่ผลิต โดยสามารถจำหน่ายน้ำดื่มแบบขวดได้เฉลี่ยเดือนละ 1,500 โหล และแกลลอนน้ำดื่ม ขนาด 20 ลิตร จำหน่ายได้เฉลี่ยเดือนละ 90-1,000 แกลลอน และในเดือนพฤษภาคม 2546 มีการปันผลหุ้นละ 5 บาท

2. น้ำดื่มที่ผลิตสะอาดถูกหลักอนามัย เนื่องจากผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเพื่อเป็นการยืนยันความสะอาด และโดยประชาชนในชุมชนสามารถซื้อน้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัย

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. เกิดความล่าช้าในการบริหารงาน	1. ปรับปรุงระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ในระยะแรกชุมชนมีความเห็นว่าโครงการฯ เป็นเรื่องใหม่ จึงมีคนคัดค้าน	2. จัดประชุมปรึกษาและทบทวนหลักประชาธิปไตย รวมทั้งชี้แจงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับชุมชน โดยเน้นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. อบต.ในเมืองมีความตั้งใจจริง ความชัดเจนในการดำเนินโครงการนี้ ตลอดจนมีแนวคิดด้านการวางแผนดำเนินงาน และการให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม

2. ความร่วมมือในการบริหารจัดการของผู้นำและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการช่วยเหลือกลุ่มฯ

3. โครงการน้ำดื่มมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของชุมชน จึงคาดว่าจะมีความต่อเนื่องยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการผลิตน้ำดื่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและจำหน่ายมีความเป็นรูปธรรมและประสบผลสำเร็จ โดยสามารถจำหน่ายทั้งในชุมชนและมีโครงการขยายกว้างไปยังตำบลข้างเคียง เพราะโครงการน้ำดื่ม

เป็นที่สนใจของชุมชน นอกจากนี้โครงการยังเป็นที่ยอมรับของทุกชุมชน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึงกันทุกชุมชน

บทเรียนที่ได้รับ

บทเรียนที่ได้รับนับว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับการเริ่มต้นวิถีใหม่ซึ่งชุมชนได้เรียนรู้ อุปสรรค ปัญหา ที่เกิดขึ้น แต่ด้วยความตั้งใจจริง และความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งของทีมทำงาน จนทำให้ชุมชนเกิดการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของโครงการฯ ร่วมกัน มีความตระหนักที่จะสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยพลังความสามัคคีของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสำราญ หนูนาค
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง
ที่อยู่ : 201 หมู่ 3 ตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64100
โทรศัพท์ : (055) 641 - 110 , (01) 9538228
โทรสาร : (055) 642 - 432

ชื่อ-นามสกุล : นางเบญจรี ทรัพย์แสง
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง
ที่อยู่ : 59 หมู่ 10 ตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64100
โทรศัพท์ : (055) 641 - 110 , (01) 7852263
โทรสาร : (055) 642 - 432

ชื่อ-นามสกุล : นายกลั่น มีสุวรรณ
ตำแหน่ง : กำนันตำบลในเมือง
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง
ที่อยู่ : 59 หมู่ 10 ตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64100
โทรศัพท์ : (01) 8865593

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	59 หมู่ 10 ตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดสกลนคร 64100
ขนาดพื้นที่	54.87 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,518,423.47 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	4,946,780.28 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนประชากร	8,824 คน
จำนวนครัวเรือน	2,156 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตชุมชน	ตำบลในเมือง มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก การปลูกพืชไร่และเลี้ยง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีจุดเด่น ด้านวัฒนธรรม คือ มีการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม พื้นบ้านดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น